

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko
Izhaja vsako nedeljo.

UREDNIŠTVO in UPRAVA:

Prekmurska tiskarna v Murški Soboti, odgovoren Hahn Izidor.
Telefon številka 76.

Rokopisi se ne vračajo.

Cena oglasov na oglasni strani: cela stran 800 Din, pol strani 400 Din.
Cena malih oglasov 15 Din. — Med tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

Naročnina: znaša letno 30, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 72 Din.
Štev. rač. poštne hran. 12.549

II. LETO

Murska Sobota, 21. Julija 1940.

ŠTEV. 29.

Bojišča :

Okoli angleških otokov uspešno krožijo nemške podmornice z namenom, da onemogočijo vsakršni promet z Anglijo, kar se jim je deloma že posrečilo. Njih delovanje podpirajo tudi številna letala.

Nemško poveljstvo je te dni objavilo številke o tem, koliko angleškega tovora so potopile dosedaj nemške podmornice ali pa nemška letala. Poročilo trdi, da so izgubili Angleži za 4 milijone ton tovora, kar pa prizadeti zanikajo češ, da so te številke prevelike.

Letalski boji nad Anglijo postajajo vedno hujši. Tako se je samo zadnja sredo spoprijelo nad 150 nemških in angleških letal. Izgube so bile na obeh straneh zelo velike.

Angleška letala so v preteklih dneh poletela nad nemško ozemlje. Svoje polete pa opravljajo v zadnjem času še posebej nad Nizozemsko in severno Francijo. Pri tem skušajo angleški letalci zadeti skladišča bencina, važna križišča in tovarne.

Nemška letala so pomnožila svoje napade na Anglijo. Njih napadi, ki so vedno bolj pogosti, imajo namen izčrpati angleško obrambno letalstvo in protiletalsko topništvo tako, da bi v nebu nad Anglijo zavladoval njih letalstvo.

V pomorski bitki pred Oranom, kjer so Angleži napadli francosko brodovje, je po naknadnih poročilih padlo 1300 francoskih mornarjev. Pri tem so bile poškodovane največje ladje francoskega brodovja in onesposobljene za boj.

Največjo francosko bojno ladjo „Richelieu“ so Angleži napadli v pristanišču Dakar. Angleškimi mornarjem se je posrečilo, da so pod bojno ladjo spravili mine, nato pa so bojno ladjo napadla še angleška letala. Ogromna bojna ladja, ki tehta 35.000 ton, se je v pristanišču potopila.

Do večjih spopadov je v preteklem tednu prišlo med angleško in italijansko mornarico v Sredozemskem morju. Eni kakor drugi poročajo o izgubah, ki sta jih prizadejala nasprotniku.

V Afriki se tudi množijo spopadi med angleškimi in italijanskimi četami posebno ob abesinski meji. Po zadnjih poročilih so Italijani dosegli precejšnje uspehe.

Nemci poročajo, da so njih podmornice potopile v zadnjem času vsak teden za 100.000 ton sovražnih trgovskih ladij.

Na vzhodu se je po zadnjih bojih Nemčija povečala za 189.000 kvadratnih kilometrov, število njenega prebivalstva pa je narastlo za nad 20 milijonov ljudi.

Napad na Anglijo se bo po poročilih časopisov, začel v nekaj dneh. Na obeh straneh se vrše pospešene priprave.

Ob priliki poskusne vožnje z novo vrsto ameriških lovskih letal, ki jih je angleška vlada v velikem številu naročila v Ameriki, so dosegli hitrost 1020 km. na uro.

Notranja politika

Naša trgovinska delegacija je odpotovala na trgovinska pogajanja v Berlin. Gre za ureditev naše trgovine z državami, ki so zasedene od Nemčije.

Istega dne, ko je v Beograd prispel prvi sovjetski poslanik v Jugoslaviji, je dopotovala v Moskvo jugoslovenska diplomatska misija pod vodstvom jugoslovenskega poslanika dr. Milana Gavriloviča. Zastopniki naše države so bili v ruski prestolnici prisrčno sprejeti.

Notranji minister Mihaldžič je odstopil. Zadeve notranjega ministra bo začasno vodil sam predsednik vlade Cvetkovič. Nekateri listi pišejo, da bo sledilo še nekaj sprememb v vladi.

Sovjetski poslanik na našem dvoru je prejšnji petek bil s svojim spremstvom v Ljubljani. Od tam se je odpeljal na Gorenjsko, kjer je bil na gradu Brdo pri Kranju, sprejet v avdienco pri knezu namestniku Pavlu, kateremu je izročil svoje poverilne listine.

Dosedanji notranji minister Mihaldžič je imenovan za bana drinske banovine. Ban drinske banovine Vladimir Jevtić pa je stavljen na razpoloženje.

Gradbeni minister dr. Krek se je udeležil kongresa Zveze bolgarskih kmečkih zadrug v Sofiji. V bolgarski prestolnici so mu pripravili prisrčen, bratski sprejem.

Moderne okvirje za slike
Post. vložke — Rolesa
dobite najceneje pri
N e m e c J., M Sobota.

Zunanja politika

Kancelar Hitler je prejšnjo sredo sprejel v Monakovem, predsednika madžarske vlade grofa Telekija in madžarskega zunanjega ministra grofa Csakyja. Predmet monakovskih posvetovanj katerim je prisostvoval tudi italijanski zunanji minister grof Ciano, so bile predvsem teritorialne zahteve Madžarske napram Romuniji. Izgleda, da želita Nemčija in Italija mirno rešitev spora med Madžarsko in Romunijo ter ohranitev miru na Balkanu.

Kaj zahteva Madžarska od Romunije? 1.) Ozek obmejni pas romunskega ozemlja, v katerem žive večinoma Madžari. 2.) Ustanovitev posebne tako imenovane Sikulske dežele, ki naj bi bila do neke mere popolnoma avtonomna. 3.) V okviru romunske države bi se morala ustanoviti avtonomna Transilvanija.

Na konferenci v Monakovem pa se je poleg omenjenega razpravljalo tudi o zožitvi blokade proti Angliji in o priključitvi balkanskih držav nemško-italijanski politiki. Govorili so pa tudi o bodoči ureditvi Evrope po končani vojni z Anglijo. Do takrat pa se ne smejo izvršiti nobene spremembe državnih meja, ker bi bil vsak spor le v korist Angliji. To velja predvsem za madžarsko-romunski prepir.

Na eni izmed zadnjih sej francoske senata in poslanske zbornice, so nekateri poslanci zahtevali, da se morajo poklicati na odgovornost vsi, ki so krivi poraza in sedanjega položaja v Franciji.

Turška narodna skupščina se je v preteklem tednu sestala v Ankari. V svojem govoru je predsednik turške vlade povdaril, da si Turčija ne želi od nikogar ničesar, da se pa tudi nikogar ne boji in da mirno čaka na vse kar se lahko zgodi.

Novi državni poglavar Francije, maršal Petain, je imenoval novo francosko vlado, po novi ustavi, ki je bila pred dnevi sprejeta.

Zaradi zablembe francoskih vojnih ladij v angleških pristaniščih in angleškega napada na francosko vojno brodovje v Oranu je vlada maršala Petaina prekinila diplomatske stike z Anglijo.

Rumunija je izstopila iz Društva narodov, ker smatra, da nima njena prisotnost v Društvu narodov nobenega smisla več.

Madžarska politika se bo ravnala po monakovskih razgovorih. Vzrok, da je Nemčija nasvetovala Madžarski zmernost, je iskati v tem, da Nemčija sedaj bolj kakor kdaj koli poprej potrebuje velike množine madžarskih kmetijskih proizvodov. Madžarska ne sme storiti ničesar, kar bi že itak slabo letino še bolj pokončalo. V tem smislu pišejo nekateri madžarski časopisi.

Nekateri listi poročajo, da bo sovjetska Rusija zahtevala od Madžarske karpatsko Ukrajino, od Turčije pa Dardanele, medtem ko bo Bolgarija zahtevala od Romunije Dobrudžo.

Prosvetni minister dr. Korošec o naši zunanji politiki

Prosvetni minister dr. Korošec je dal stalnemu beograjskemu dopisniku rimskega lista „Popolo d'Italia“ izjavo o našem razmerju do osi. Dr. Korošec je izjavil, da smo in bomo zmerom stremili za čim tesnejšimi in iskrenimi odnosi na kulturnem in gospodarskem področju z Nemčijo in Italijo. Naše kulturne vezi z Italijo so še mlade, toda sto načinov je, kako jih je moči poglobiti. Za to nam bo dala priložnost realno življenje. Na dopisnikovo vprašanje, kaj misli o razvoju dogodkov na Balkanu in v Podonavju, je dr. Korošec odgovoril, da je razmerje med posameznimi državami prijateljsko. Zato je upati, da bo to razmerje takšno tudi ostalo; potlej se ni treba bati sporov in nesoglasja. V prijateljskem ozračju se dajo vsa vprašanja ugodno urediti. Glede svojega dela v prosvetnem ministertvu je pa dr. Korošec dejal, da je njegovo programsko stališče znano in da bo storil vse, kar bo v korist narodne dinastije in domovine.

Uredba o moki in kruhu še ne bo izdana

Svoj čas so pripravljali v Beogradu uredbo o enotnih vrstah moke in kruha. Kakor poroča sedaj novosadski „Dan“, je bila ta uredba predmet živahnih razprav med zainteresiranimi ministertvi in gospodarskimi ustanovami. Na osnovi teh razprav je bilo sklenjeno, da se uredba o moki in kruhu za enkrat še ne bo izdala.

Ustanovni občni zbor Združenih rezervnih častnikov in bojnikov v Murški Soboti

V nedeljo, 14. t. m. ob 9 dopoldne so se zbrali v Soboti rezervni častniki iz področja soboškega okraja, da ustanove pododbor rezervnih častnikov in bojnikov. Vse predpriprave za občni zbor je prevzel pripravljalni odbor, v katerem so bili šef katastrske uprave g. Kavšek, notar g. Ponebšek in državni tožilec g. dr. Juhart. Občni zbor se je začel z državno himno. G. Kavšek je pozdravil vse navzoče, posebno pa komandanta mesta poročnika g. Reliča. Z občnega zbora je bila poslana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru in pozdravni brzojavki vojnemu ministru generalu Nediču in osrednji upravi Združenja rezervnih oficirjev in bojnikov. Nato je g. Kavšek v kratkih in jedrnatih besedah med drugim povedal tole: Živimo v burnih časih. Evropa dobiva nov obraz. Narodi žrtvujejo ogromne napore, bajna bogastva in številna mlada življenja za svoje cilje. Na srečo smo mi v tem metežu pod modrim vodstvom odločujočih činiteljev in po zdravem čutu ljudi ohranili mir, toda to dejstvo nas ne sme uspavati, temveč moramo biti pripravljani tako, da se bomo mogli takoj odzvati klicu naših duhovnih voditeljev. Ne smemo se vdati lažnosti in brezbrčnosti. Danes mora biti vsak vojak tudi v civilu. Vsakdo se mora zavedati in vsakdo

mora občutiti potrebo po organizaciji, ki jo prav danes ustanovljamo. Rezervni častniki so poklicani biti za vzgled čuječnosti in inicijativnosti in požrtvovalnosti. Dobra morala je prva lastnost dobrega vojaka. Prav posebno pa imajo rezervni častniki svoje dolžnosti na robu vojne meje. Za nas more veljati, da bomo možato in požrtvovalno opravljali svojo dolžnost, da bomo odločno in pametno pobijali malodušnost, pa naj izhaja od koder koli, da bomo imeli vedno trdno voljo po ohranitvi s krvjo pridobljene narodne neodvisnosti, da bomo vzgajali duha odločnosti in končno, da ne bomo čakali prekrižanih rok, temveč vedno stali budno na straži, pripravljani, da z lastno krvjo brani mo svojo domovino.

Govor gospoda Kavškega so vsi navzoči sprejeli z odobravanjem.

Za začasnega predsednika občnega zbora je bil izvoljen dr. Juhart, ki je prevzel vodstvo občnega zbora in omenil, da je bila tudi želja vojaške oblasti, da se ustanovi pododbor rezervnih častnikov v Murški Soboti. V Soboti je nad 50 rezervnih častnikov, v celem soboškem okraju pa preko 100. Predsednik dr. Juhart je nato prebral poročila Združenja, ki jih je občni zbor sprejel. Nato so bile volitve upravnega in nadzornega odbora ter častnega razsodišča.

Naši odnošaji do Nemčije in Italije

„Hrvatski dnevnik“ glasilo dr. Mačka piše o gornjem sledeče: „Vedno smo razumeli upravičene italijanske težnje na Sredozemskem morju in v Afriki. Vedno smo se tudi zavedali velike vloge Italije v novi Evropi. Zaledje Italije je ostalo varno in mirno, kakor to odgovarja interesom obeh sosed na Jadranu. Jamstvo, ki ga je Italija dobila z jadranskim paktom, se je izkazalo za trdno in solidno ob priliki največje preizkušnje v teh dneh. Pokazalo se je v odnošajih med Italijo in Jugoslavijo kot temeljni kamen in takšno bo tudi ostalo. Tudi ob priliki rumunske krize se je pokazala istovetnost stališč Italije in Jugoslavije. Tako se je ohranil mir na Balkanu, kar je v interesu Italije, Jugoslavije, Nemčije in vsega jugovzhoda. Ko se bo na novo uredil položaj v Evropi, bo treba računati, da bo tudi tedaj jadranski pakt ostal docela v veljavi. Jugoslavija je s sporazumom med Srbi in Hrvatimi dosegla svoje notranje ravnovesje. Ta sporazum je najvarnejše poročilo tudi za jasno zunanjo politiko v smeri ohranitve čim boljšega razvoja naših odnošajev do Italije in Nemčije.“

Slaba letina

V beograjski „Samoupravi“ je izšel članek o letošnji slabi letini, ki bo prinesla mnogo skrbi in težav. List piše: „Zadnja strašna zima je napravila mnogo več škode, kakor se splošno misli. Za-

radi zime v mnogih krajih naše države niso pravočasno zorali zemlje, ne sejali. Poljedelska dela so bila širom naše države letos v velikem zastoju. Tudi sadja in grozdja bo zelo malo. Vse bi še nekako bilo, če bi bili april, maj in junij normalni. Na nesrečo pa je padla v teh mesecih rekordna množina dežja. Pojavile so se poplave v vseh predelih države. Nekatero reke so trikrat prestopile bregove in trikrat poplavile naselja in polja. Reka Morava je prestopila svoje bregove celo štirikrat. Vodna gladina Dunava je bila konec junija višja, kakor pa decembra in marca, ko je navadno najvišja. Kmet je storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da reši, kar se rešiti da. Boril se je s naravo, kolikor se je le mogel. Toda narava je močnejša od človeka. Za poplavami je prihrumela toča in pobila, kar je še ostalo. Končno je prišel še fatalni junjski in sedaj še julijski dež, ki je še več škodoval, kakor letošnja zima. Širom države so mnoga polja pokončana in uničenih je na tisoče in tisoče vagonov poljskih pridelkov.“

List zaključuje: „Zabeležili smo vsa ta žalostna in fatalna dejstva, da pravočasno preprečimo optimizem o naši letošnji žetvi. Zavedati se moramo, da bo letošnja žetev izredno slaba in da se moramo že sedaj pripravljati na velike omejitve v potrošnji hrane.“

Iz Zveze združenih delavcev

Prejšnjo nedeljo se je vršila ustanovna skupščina Stavbene zadruga. Že ta ustanovna skupščina je pokazala kako potrebna je bila ustanovitev te zadruga in to ne samo za delavstvo, ampak za vse sloje. Namen zadruga je graditi zdrava in cenena stanovanja, ki jih pri nas tako zelo primanjkuje in to še posebno za delavstvo, ker v teh težkih časih ne zmore visoke najemnine. Želja vsakega človeka je, da pride do svoje lastne strehe in to je tudi že razvidno iz tega, da se je prijaviło že v tem kratkem času kar rekordno število članov in valed tega vabimo še ostalo delavstvo, da se čimprej včlani v tej zadrugi.

Številni naši člani nas sprašujejo, kako je sedaj z našimi sezonskimi delavci v Franciji. Zato smo zaprosili preko naše centrale glavni odbor društva Rdečega križa za točna pojasnila. Ko bomo dobili ta pojasnila, bomo lahko ustregli vsem svojcem teh sezonskih delavcev, kar bomo tudi objavili v časopisju.

Ker je sedaj našemu delavstvu pot v tujino zaprta in ker tudi drugače izseljevanje kvarno vpliva na naš narod, je nujno potrebno, da se izboljšajo delavske razmere doma. V rokah imamo poročila, v kako slabih razmerah živijo naši sezonski delavci v Belju. Tudi za to delavstvo bomo storili vse, da se mu položaj čimprej zboljša in da tudi to delavstvo že enkrat pride do svojih pravic.

Po določenih kolektivne pogodbe stavbinskega delavstva z dne 3. junija 1940 mora stavbinski delavec zaslužiti v Murški Soboti in okolici najmanj na uro in to: zidarji po 3 letih od izučitve 5 25 Din, zidarji do 3 let po izučitvi 4 50 Din, pomožni delavci nad 18 let stari 3 50 Din. S 30. avgustom 1940 se mezdna tarifa za stavbno stroko poviša še v vseh razredih in kategorijah za 0 25 Din na uro.

Kdaj prenehajo veljati stari kovanci

Po odloku finunčnega ministra prenehajo veljati kot zakonito plačilno sredstvo stari kovanci, ki so se vzeli iz prometa in sicer prenehajo veljati:

- stari kovanci po 10 din 31. avgusta 1940.,
- stari kovanci po 2 din 16. avgusta 1940.
- in novci po 50 par dne 16. avgusta 1940.

Lastniki teh novcev se pozivajo, da v lastnem interesu zamenjajo ta denar z novimi kovanci. Stare kovance morejo zamenjati pri podružnicah Narodne banke ali pri državnih finančnih ustanovah.

Železniške proge v Sloveniji

Letno se zgradi v naši državi približno 100 km novih prog. V Sloveniji je značal letni prirastek do leta 1918 20 km, po prevratu 3 km letno. V Sloveniji so bile zgrajene v letih 1918—1937 sledeče proge: Ormož—Murska Sobota 39 km, Rogatec—Krapina 14 km, Dvojna proga Zidani most 0.3 km, Konjice—Žreče 6 km, Vrhnika—Vrhnika trg 0.9 km; skupaj 20.2 km.

GRAJSKI RINO MURSKA SOBOTA

PREDSTAVE:

v četrtek, dne 18. VII. ob 20.30 uri
v petek, dne 19. VII. ob 20.30 uri
v soboto, dne 20. VII. ob 17.30 uri
in ob 20.30 uri

VELEFILM

„SUŽNJI SVOBODE“

WARMER BAXTER
F. BARTHOLOMEW

Film je posnet po znanem romanu R. S. Stevenson.

Legendarni Breck — znan iz borb za svobodo Škotske — daruje vse, tudi življenje za svoje tovariše.

Borba, pustolovščina itd.

V nedeljo, dne 21. VII. 1940

ljudska predstava ob 11 uri 15 min.

„SUŽNJI SVOBODE“

Znižane cene: 2, 3, 5 din.

Dodatek: Najnovejši „Fox-ov“ tednik

PREDSTAVE:

v nedeljo, dne 21. VII. ob 15.15 uri
ob 17.30 uri
in ob 20.30 uri

v ponedeljek, dne 22. VII. ob 20.30 uri
v torek, dne 23. VII. ob 20.30 uri

VELEFILM

„KONCERT NA TIROLSKEM“

Heil Finkenzeller Hans Holl
Dunajski dečki pevski zbor
(„Sängerknaben“)

Godba: Mozart, Schubert!!

Nepokvarjena ljubezen na vasi
Znanost odpove prijateljstvo rešuje
zapletene zadeve

Dodatek: Najnovejši „Metrov-lednik“.

Pri predstavah v soboto dne 20. VII.
in v nedeljo 21. VII. 1940

Poseben program v odmorih! Senzacija!

Artistka KRALJICA ŽELEZA
predvaja svoje atrakcije!

Na „Olimpijadi“ l. 1936 je dosegla
rekord v težki atletiki! Drži 1000 kg!

CENE PROSTOROM: 10, 8, 5 in 2 DIN.

Stanje žetve po svetu

Vse kaže, da letošnja žetev v Evropi ne bo najboljša. Mnogo so temu krive številne povodnji in neugodno vreme, mnogo pa tudi vojni dogodki.

V Franciji je zaradi vojnih dogodkov in pomanjkanja delovnih sil mnogo manj zemlje posejane ko druga leta. V Veliki Britaniji pa je bilo nasprotno obdelane zemlje več. Stanje pšenice je odlično, enako tudi stanje ovsu in ječmena.

V Jugoslaviji so napravile veliko škodo povodnji in slabo vreme. Tudi na Madžarskem so napravile povodnji mnogo škode. Stanje posevkov ni ugodno. V Romuniji je stanje posevkov dobro, v Turčiji pa bo žetev zaradi povodnji manjša. V Sovjetski Rusiji je stanje normalno.

V Združenih državah Severne Amerike se ceni žetev na 116 milijonov metrskih stotov. V Kanadi kaže žetev dobro, ravno tako pa tudi v Argentini. V Britanski Indiji je letošnja žetev enaka lanski. Na Japonskem je stanje posevkov normalno, v Palestini pa odlično. V Severni Afriki upajo na dobro žetev, v Avstraliji pa na zelo dobro.

DOMAČE VESTI

— **Imenovanje.** Na zadnji seji upravnega sveta Prekmurske banke, je bil imenovan za ravnatelja g. Lipič Jožef, za prokurista pa g. R. Peterka. Naše iskrene čestitke!

— **Poroka.** V ponedeljek, dne 15. t. m. sta se poročila v Murški Soboti gđ. Krančič Gizela, privatna uradnica in evang. kaplan g. Darvaš Aladar. Obilo sreče!

— **Prva plesna veselica privatnih in trgovskih nameščencev se ne bo vršila 4. avgusta, temveč 11. avgusta.** Društvo prosi vse ustanove in društva, da ta dan ne prirejajo sličnih prireditvev ali zabav.

— **Upokojitev.** Učiteljica za ženska ročna dela na tuk. ljudski šoli ga. Zofija Merharjeva je bila te dni upokojena.

PLESNA VESELICA privatnih in trgovskih

— **Prometna nesreča.** V nedeljo v večernih urah so se vračali iz Lendave proti domu posestnika Županek Štefan in Viljem iz Šalovec ter njegov 12 letni sin. Peljali so se na motornem kolesu, ki ga je vodil Štefan, Viljem in otrok pa sta sedela zadaj. Na ravni cesti v bližini Beltinc jim je naproti privozila neka kolesarka. Ko sta bili obe vozili že precej blizu pa je hotel Županekove prehiteti s svojim avtomobilom g. Vilagoš iz Sobotice. Vsi so držali pravilne desne strani, razven ženske, ki se je hotela izogniti avtomobilu ter je nenadoma zavozila na levo stran cestišča, kar pa je postalo za njo in pa za Županekove usodno. V naslednjem trenutku je že z vsi silo zavozila v drvečo motorno kolo. Radi nepričakovanega udarca je Županek Štefan izgubil oblast nad svojim vozilom tako, da je bil padec neizogiben. Pri težkem padcu so vsi štirje dobili precejšnje poškodbe. Najhuje jo je izkupil otrok, ki je dobil težje rane na glavi, na obeh rokah, a najhuje pa na desni nogi, kjer mu je iztrgalo meso. Županek Viljem je ranjen na glavi in rokah. Lažje poškodbe pa sta dobila Štefan in neznan kolesarska, ki je odbrzela proti Odrancem, ko so jo hoteli poškodovanci legitimirati. Dočim sta se Županek Štefan in Viljem sama odpeljala z motornim kolesom v soboško bolnišnico pa je težko ranjenega fanta naložil na svoj voz g. Vilagoš, ki je ponesrečencem prihitel na pomoč. Županek Viljem in njegov sin sta ostala v bolnišnici.

— **Nesreče.** Posestnik Gaber Leopold iz Nuskove je po nesreči padel pod voz, s katerim je peljal drva. Pri tem si je zlomil roko. — Štiriletnega Škerlaka Otona, sina trgovca iz Moščanec je povozil neki kolesar. Dobil je težje poškodbe na glavi. — Pri sidanju hiše je padel s precejšnje višina na tla 14 letni posestniški sin Contala Karol iz D. Slaveč. — S se-

kiro se je vsekala v nogo posestnica Godina Marija iz Moravc. — Pri podiranju starega hleva se je zrušil zid na Horvat Marijo iz Šalovec. Dobila je težje poškodbe po celem telesu. — Čevljarški vajenec Durič Štefan iz Sobotice je tekel za nekim avtomobilom. Pri tem se je spodtaknil in padel s lako silo na tla, da si je zlomil levo v ramenu. Vsi ponesrečenci se zdravijo v soboški bolnišnici.

— **Platane.** Bojazen, da bi se posušile košate platane na Aleksandrovi cesti, ki nudijo posebno v poletni oripeki prijetno senco, je bila odveč. Da drevesa toliko časa niso dobila listja, je bila kriva listna bolezen, ki je napadla nekatere platane tudi v parku. Izgleda, da je bolezen minula da ne bo treba sekire, kakor so nekateri že prerokovali.

— **Smrt.** Prejšnji teden je umrl v Križevcih tamkajšnji dolgoletni predsednik občine g. Kličan Peter. Pokojni, ki je mnogo napravil za napredek svoje občine, je bil star 46 let. Ob veliki udeležbi ljudstva, ki je prihitelo od blizu in daleč, so ga pokopali v nedeljo opoldne na tamkajšnje pokopališče. Težko prizadetim naše sožalje. N. v m. p.!

nameščencev v nedeljo 11. avg.

SPORT

Zanimiva pokalna tekma.

V nedeljo bomo imeli na Stadionu Mure zanimivo pokalno tekmo med ISSK Mariborom in Muro. Ta tekma je obenem finalna tekma v mariborski podzvezi, kajti Maribor je izločil vse Mariborske klube, dočim je Mura izločila močne Čakovčane. Zmagovalec te tekme bo igral nato še dve tekmi s celjskim zmagovalcem in če tudi tu zmaga, pride v finale s SK Ljubljano. Zato je za oba kluba nedeljsko srečanje zelo važno in prav gotovo bosta napeli obe moštvi vse svoje sile, da si priborita zmago v tem važnem srečanju.

Mariborčani so sedaj v zelo dobri formi, kar potrjuje tudi dejstvo, da so prišli v prvenstvu Slovenije do finala, kjer so samo z veliko smolo podlegli v tretji tekmi Železničarjem. Gosti bodo poslali v borbo svoje najboljše moči.

Tudi domačini so se za to tekmo dobro pripravili in bodo poslali v borbo dobro moštvo tako, da bo nedeljska tekma nudila pravi sportni užitek.

Začetek zanimive tekme bo ob 4 uri popoldne.

Tenis

Atletiki (Celje) — Mura

V nedeljo bo na igrišču Mure zanimiva tenis tekma med celjskimi Atletiki in domačim moštvom. V ekipi gostov bo igral tudi bivši prvak Slovenije Skoberne, ki je tudi danes eden izmed najboljših teniških igralcev naše banovine. Zanimiva tekma se bo začela ob 9 uri dopoldne.

Rupim ženski šivalni stroj

nekoliko rabljenega. Naslov se poišče v knjigarni HAHN IZIDOR v Murški Soboti.

GASILSTVO

Sodišinci. Po dolgih letih so se vršile pri nas dne 14. t. m. velike okrožne gasilske vaje, katerih se je udeležilo 10 gasilskih čet iz območja občine Tišina — skupno 140 gasilcev. Radovednost izvajanja tako obširnih vaj je privabila k nam prav veliko število naroda. Vaje je vodil šolski upravitelj g. Viktor Stajniko iz Gederovec, ki je obenem tudi član župne uprave. Gasilci so predvsem vežbali četno obuko z različnimi prestrojenji, kar se na gasilskih vežbah na našem podeželju ni še opazilo. Nato so izvajali vaje z orodjem in slednjič pasivno obrambo pred napadi iz zraka. Pokanje petard na dvoriščih raznih posestnikov, je bil znak padlih bomb. Po razporedu so gasilske čete napadle požare, odnosno s peskom pogasile domnevne zažigalne bombe. Vršilo se je tudi reševanje ljudi in imovine. Vse je bilo prav zanimivo opazovati, posebno pa delovanje samarjanskega odseka, ki je spretno rešil 5 dozdevnih ponesrečencev, izmed katerih je bil eden utopljenec iz globoke mlake. Odnegli so jih na obvezovališče, kjer so jim nudili prvo pomoč. Vaje so gasilci izvedli prav dobro in s tem dokazali svojo izvež-

pod

pokroviteljstvom

banost. V resnici smo to organizacijo vzljubili, ker nesebično deluje v obrambo naših domov, imetja in ljudi. To naj bo v zadoščenje vodstvu gasilske župe in g. Stajniku, ki je za ta gasilski nastop vse tako skrbno pripravil.

Vežbanje gasilcev. Okrožne gasilske vaje se bodo vršile dne 21. t. m. v Vadarcih za vse čete občine Bodonci in pri Sv. Jurju za vse čete občine Rogaševci.

Dopusti vojnih obveznikov

Minister vojske in mornarice, armijski general Milan Nedić je izdal sledeče obvestilo:

„Nekaj časa sem prejemam vedno večje število pismenih prošenj za dopust vojnih obveznikov, ki so na orožnih vajah. Med njimi je posebno mnogo pisem žena vojnih obveznikov. Na vsako pismo posebej mi ni mogoče odgovoriti. Dobro mi je znano, s kakšnimi težavami se morajo naši možje, posebno pa še žene, boriti v teh težkih časih. Toda naj se vsakdo iskreno vpraša in si da sam odgovor na sledeče vprašanje: Kaj pomenijo vse te naše težave v primeri s trpljenjem mož in žena v vojujočih se državah? Vsekakor pa je posvečena vsa pozornost potrebam našega narodnega gospodarstva in to tako poljedelskega, kakor industrijskega in obrtnega. Z ozirom na to se je pričelo s periodičnim pošiljanjem vojnih obveznikov na dopust, kar bo omogočilo vsaj delno izpolnitev prošenj, ki sem jih prejel.“

Vajenca sprejmemo takoj — po goj 4 srednje šole. — NEMEC J. M. Sobota.

ZAHVALA.

Vsem tistim, ki so nam ob priliki izgube naše priljubljene mame in omame

MORGENŠTERN EME

na kakšenkoli način olajšali našo žalost, se iskreno zahvaljujemo. Izrekamo globoko zahvalo gđu primariju bolnica, da je odstopil sobo na svojem oddelku — g. Dr. Omanu in čestitim sestram za vestno zdravljenje in oskrbo ter vsem darovalcem venec, šopkov in spremijevalcem na pokopališče.

Žalujoča rodbina
POREDOŠ.

Gđ. Mancika - hrabro dekle

Vroči dnevi, ki so se pojavili v zadnjih tednih, privabljajo na kopališča mnogo ljudi, zlasti mladino obojega spola, ki je po zaključku šolskega pouka prosta in si v plavalnem športu išče svoje razvedrilo.

Tako je bilo tudi dne 11. t. m. na obali reke Mure, v območju kraja Tropovci, kjer se je zbralo v popoldanskih urah mnogo kopalcev, med katerimi sta bile tudi študentkinji gimnazije gđ. Mancika Antauerjeva, hčerka šolskega nadzornika iz Tropovec in osmošolka gđ. Gabi Malačič iz Murške Sobotice.

Potem ko je ta mladež z veseljem petjem in medsebojnim pogovorom na obali končala, se je zagnala v vodo na izvajanje plavalnega športa, pri čemer je seveda vsak plavalec hotel pokazati svoje plavalno znanje. Tam daleč na sredini, kjer je reka globoka in bolj deroča, sta slučajno prišle skupaj gđ. Mancika in gđ. Gabi v

predsednika Zdržbe trgov.

g. FRANCA ČEHA

trenutku, ko se je gđ. Gabi začela potapljati. Skrila se je pod vodo in za trenutek zopet prišla na površje, toda samo za trenutek in že jo na površju več ni bilo. Gđ. Mancika Antauerjeva jo je zgrabila za lase in jo s plavanjem vlekla proti obali. Toda komaj ko se je lotila tega nevarnega dela, jo je gđ. Gabi z vsi silo zgrabila za rame in tu je na vodni gladini med obema nastal dvoboj, pri katerem se je gđ. Manciki posrečilo koleginjo spraviti pod pazduho in z največjim naporom priplavati na obrežje, kjer so gđ. Gabi pripomogli do življenja.

Gđ. Mancika, dasi še mlada in šibka, je rešila življenje gđ. Gabi, zato vsestransko zasluži, da se jo imenuje hrabro in pogumno dekle.

Poleg tega priporočamo občinskemu uradu Tišina, da jo predlaga v odlikovanje, da bo imela viden znak hrabrosti ne samo na golem ramenu, kjer se močno poznajo odtisi prstov, marveč tudi na prsih.

DKW — ZÜNDAPP

MOTORNA KOLESA

v veliki izbiri.

Rezervni deli — P A G U S A

sedeži za sovozača.

NEMEC J. M. Sobota.

Polnenje vseh vrst akumulatorjev.

Šivalni in pisalni stroji
po nižanih cenah.

SLUŽBENE OBJAVE

ZDRUŽBE TRGOVCEV
V MURSKI SOBOTI

Nekaj pojasnil!

Nekateri člani, ki so dobili minule dni opomin zaradi vplačila zapadlih članarin, so se zglasili v uradu združenja in zahtevali pojasnila zakaj združenje pri tem tako strogo postopa. Vsem tem, ki so prišli po informacije, kakor tudi vsem ostalim članom, ki članarine do danes kljub opominom niso vplačali pojasnujemo:

Na občnem zboru je bilo vsem razloženo, zakaj potrebuje združenje tako nujno denar. Pojasnili smo to zaporedoma v prejšnjih objavah v „Murski Krajini“. Združenje je s postavitvijo „Trgovskega doma“ prevzelo težke obveznosti. Enake obveznosti je prevzelo tudi z otvoritvijo svoje dvo-razredne trgovske šole. Podjetniki, ki so bili pri gradbenih delih „Trgovskega doma“ zaposleni, zahtevajo plačila po pogodbah, ki so bili žnjimi sklenjeni. Če račune ob času ne plačamo, sledijo težave in sitnosti. Poleg tega rastejo obresti z dneva v dan. Kdo mora te stroške plačati? Združenje! In kdo je združenje? Vsi trgovci, ki so v združenju včlanjeni. Torej če uprava pri izterjevanju članarin strogo postopa, dela to le v interesu vseh članov. Tisti, ki zaostane s plačilom članarine, mora seveda nositi tudi stroške za obresti itd. Če je uprava združenja po sklepih občnih zborov izvršila gotove naloge in naložila združenju obveznosti, je storila to v imenu vseh organiziranih članov. In za naloge, ki jih je uprava združenja izvršila po nalogu občnih zborov, odgovarjajo vsi člani združenja solidarno.

Zato nima smisla, da se nekateri člani upirajo plačati članarine. Vsi člani imajo enake dolžnosti in tudi enake pravice, kajti proti članom, ki se upirajo proti sklepom občnih zborov, mora uprava združenja postopati po zakonu, ker ne more riskirati, da bi z neupoštevanjem sklepov občnih zborov zavozila celokupno članstvo v še večje nepravilike. Tisti, ki svoje obveznosti uredi takoj kakor hitro se ga povabi, nima nobenih sitnosti. Sitnosti ima samo tisti, ki dela drugim članom težave.

Članarine bi morale biti vplačane v 14 dneh od tistega dne dalje, ko so dobili člani vabilo za to. Kdor tega ni vpošteval, mora pač računati na posledice. Kdor se je pravočasno opravičil in kot discipliniran član razložil zakaj ni mogel v tem roku plačati, tega se je tudi vpoštevalo.

Prosili smo vse zamudnike in to v drugič, naj plačajo članarino do 12. julija. Na žalost najdemo še mnogo takih, ki tudi te prošnje niso vpoštevali. Upravi združenja preostane sedaj samo še en način te zamudnike spraviti v red in sicer z rubežom. Ne samo to, da bodo imeli prizadeti s tem razne sitnosti, temveč nakopljujejo si z rubežom še stroške, ki si jih lahko prihranijo, če bodo po najkrajši poti članarino vplačali. Uprava pri najboljši volji ne more dovoliti nadaljnih odlogov, ker upniki ne čakajo. Prosimo vse prizadete, da to uvažujejo.

UPRAVA.

Zapisnik

19. redne glavne skupščine združenja trgovcev za srez Murska Sobota z dne 1. maja 1940.

(Nadaljevanje.)

V internem delu se je združenje zanimalo za vsa vprašanja, ki so bremenila trgovski stan že leta in leta in se je tudi potrudilo, da se ostrine najrazličnejših odredb, naredb, zakonov itd. naperjene proti interesom našega stanu, če se že niso mogle odpraviti, pa vsaj omiliti v toliko, da ne bi sunki tako zaskaleli. Tu imamo v mislih davčne obremenitve, krošnjarske nadloge, konzumarstvo, sušmarstvo itd. V davčnih zadevah je bilo združenje vsem članom, kakor vedno, dobri svetovalec in pomočnik pri sestavljanju napovedi. Številnim se je pomagalo z različnimi prizivi na višja oblastva. Imeli smo s tem delom uspehe.

V borbi proti krošnjarstvu so bili doseženi zadovoljivi rezultati. Polovilo se je vsega 98 krošnjarjev. Vložene so bile številne ovadbe proti sušmarjem, ki jih najdemo prav pogosto v stroki trgovine z živino, s sudjem in deželnimi pridelki in v trgovini z jajci in perutnino.

V sadni stroki je bilo delo v zadnji seziji dokaj živahno, čeprav od vsega začetka ni bilo upanja, da bo prišlo v tej stroki do živahnega povpraševanja po blagu. Motili so zunanje politični dogodki in tudi dobre sadne letine v državah, kamor smo izvažali. Kasneje se je pa le pokazalo, da je bilo kljub dobrim letinam drugod in kljub vojnem, blaga pri nas le premalo. V Nemčiji se je izvozilo 28 vagonov. Zaradi kontingentiranosti izvoza sadja v Nemčijo imamo o tem točno kontrolo. Koliko se je izvozilo v druge države, zlasti na Češko, nimamo točnih podatkov, vendar vemo, da je bil izvoz v te države ogromen in je znašal približno 120 vagonov jabolk. Pri Prizadu je vložilo združenje nekatere intervencije zaradi hitrejših odprav izvoznih poslov in glede mobilizacije terjatev, ki so jih imeli naši člani pri uvoznikih, zlasti na Češkem.

Predno zaključim svoje poročilo, moram posebej podčrtati sledeče. Poleg obsežnega internega in javnega dela, ki ga je združenje prevažilo v minulem poslovnem letu, more biti naša organizacija ponosna na rezultate svojega dela, saj je to delo kronano z vidnim spomenikom, s svojim „Trgovskim domom“. Da imamo danes naš ponosni dom in da imamo svojo trgovsko šolo, se moramo zahvaliti žrtvam, ki so jih prispevali posredno ali neposredno vsi naši člani. Glavna zasluga za vse te lepe uspehe gre članom uprave, predvsem pa predsedniku združenja g. Čehu in gospodu Josipu Benku sen., ki sta neumorno delala na to, da se naša organizacija v tesni povezanosti z vsem ostalim gospodarstvom življem v Prekmurju vidno afirmira v vsej ožji in širši javnosti. Tudi naši Zbornici kakor Zvezi trgovskih združenj gre vse priznanje in zahvala, da sta nam ti dve organizaciji pomagali pri ureditvi naših nalog in da sta nam vselej pomagale tam, kjer je bila pomoč

najbolj potrebna. S tem zaključujem svoje poročilo.

Predsednik je dal tajniško poročilo v debato. Ker se nihče ni oglasil k besedi, je bilo tajniško poročilo sprejeto.

Blagajniško poročilo.

Blagajniško poročilo je podal tajnik združenja g. Veble in se glasi:

D o h o d k i :

Članarine	Din 99.961.—
inkorporacije	Din 10.987.50
vajeniške pristojbine	Din 950.—
podpore za „Trg. dom“	Din 26.300.—
nakupovalne legitim.	Din 14.500.—
članske legitimacije	Din 30.—
zdravniške legitimacije	Din 36.—
poslovne knjižice	Din 730.—
razna potrdila	Din 1.250.—
povračila pot. stroškov	Din 2.100.—
obresti	Din 4.929.16
na direktno vplačanih	
zborničnih taksah	Din 530.—
prodane fotografije	Din 390.—
povračila k plači služit.	Din 300.—
vnovčeni kuponi PAB	Din 75.—
pomotoma vplačana čl.	
narina gostiln. Jonaš	Din 90.—
povračila za tel. govore	Din 40.—
razni dohodki	Din 56.—
skupaj	Din 163.254.66

S t r o š k i :

Plače in soc. dajatve	Din 29.616.50
podpore	Din 16.126.50
potnine	Din 8.106.50
razne članarine	Din 341.—
stroški poš. hranilnice	Din 150.07
nagrade za raznašanje	
vabil in okrožnic	Din 225.—
sodni stroški v zad. Serec	Din 110.—
razna povračila	Din 290.—
časopis. oglasi in objave	Din 571.50
naročnine za M. Krajino	Din 11.440.—
inštalacija telefona	Din 750.—
telef. pogovori, depoziti	
in poslovalnine	Din 2.374.50
brzjavke	Din 526.75
odpisi članarin	Din 363.—
bančni stroški	Din 151.68
avtorska nagrada	Din 200.75
zbornična taksa Bata	
Cankovo	Din 500.—
znamke in kolke	Din 3.823.50
naročnine knjig in časop.	Din 2.136.—
za vezavo knjig	Din 598.25
za poslovne knjižice	Din 900.—
pisarniške potrebščine	Din 4.777.50

T r g o v s k i d o m :

Obresti hipotekarnega	
posojila	Din 26.563.33
cenilna taksa	Din 1.408.75
upravni stroški PZ	Din 1.350.—
odprava poslov PZ	Din 26.67
notarski zapisi	Din 6.190.50
intabulacija	Din 3.660.75
prenosna taksa	Din 541.—
zemljarina	Din 10.50
inventarne potrebščine,	
materjal za čiščenje itd.	Din 6.209.—
gramoz	Din 240.—
zavarovalnine	Din 1.390.—
zavese, montaža mater-	
jal itd.	Din 1.012.75
skupaj	Din 48.603.25
razsvetljava, kurjava in	
najemnine starih pis.	
lokalov	Din 5.688.25
nagrade delavcem - likof	Din 216.—
pogostitev gostov	Din 394.—
fotografije	Din 1.033.—
razni stroški	Din 2.528.48
vsega skupaj	Din 142.550.70
prirastek v letu 1939	Din 20.703.96
	Din 163.254.66

Stanje premoženja koncem leta 1939:

A k t i v a

prenos salda iz l. 1938	Din 4.257.—
saldo blagajne	Din 652.15
saldo v Prekm. banki	Din 5.410.02
saldo v Kreditni banki	Din 1.560.—
saldo v Kmečki pos.	Din 2.874.—
saldo v Poštni hranil.	Din 125.864.50
saldo dolžnikov	
„Trgovski dom“	Din 730.—
saldo dolžnikov	Din 50.534.—
inventar	Din 11.600.—
Trgovski dom	Din 316.963.25
skupaj	Din 520.444.92
P a s i v a :	
za prenos salda iz l. 1938	Din 313.007.21
saldo upnikov	Din 186.733.75
prirastek v letu 1939	Din 20.703.96
skupaj	Din 520.444.92

Pregled računa upnikov :

Občine M. Sobota	Din 800.—
Bolniške blagajne	Din 923.50
Čeh Franc M. Sobota	Din 8.309.—
Hanh Izidor	Din 2.166.—
„Murska Krajina“	Din 8.462.50
Gradivo d. z. o. z.	
Maribor	Din 3.632.—
Maks Ussar Maribor	Din 47.578.—
Dittrich Gustav ml.	
M. Sobota	Din 2.467.25
Heričko P. Maribor	Din 5.943.—
Kofjač Fr. M. Sobota	Din 1.050.—
Remec & Co. Kamnik	Din 20.384.—
Električnega podjet-	
ja M. Sobota	Din 16.945.—
Osr. urada za delo	Din 900.—
Pokojniški zavod	
za hip. posojilo	Din 443.750.—
skupaj	Din 563.310.25

Dolguje

Sraka Štefan, gradbenik	
M. Sobota	Din 305.207.—
Špur Tomo, mizarški	
mojster M. Sobota	Din 56.369.50
Ing. Saša Dev, arhi-	
tekt, Maribor	Din 5.000.—
Nemec Janez, Murska	
Sobota	Din 10.000.—
saldo na rač. pasive	Din 186.733.75
skupaj	Din 563.310.25

Obračun „Trgovski dom“ s stanjem 1. maja 1940.

Dobi	saldo-dobi	
393.012.—	27.805.—	
15.317.—	1.531.—	
92.578.—	27.578.—	
65.777.50	6.311.25	
36.323.—	3.632.—	
28.207.50	23.207.50	
16.467.25	1.646.—	
15.000.—	1.500.—	
8.550.—	1.050.—	
676.—		
27.084.—		8.628.—
15.592.—		10.000.—
17.968.—		
Dolguje		
Sraka Št. M. Sobota	365.207.—	
Heričko P. Maribor	13.786.—	
Ussar Maks Maribor	65.000.—	
Špur Tomo M. Sobota	59.466.25	
Gradivo Maribor	32.691.—	
Ing. Saša Dev Maribor	5.000.—	
G. Dittrich M. Sobota	14.821.—	
Nemec J. M. Sobota	12.500.—	
Kofjač Fr. M. Sobota	7.500.—	
Dibelčar Fr. M. Sobota	676.—	
Remec & Co. Kamnik	27.084.—	
Remec & Co. (za šolo)	6.946.—	
Električno podjetje tu	7.968.—	
Terjatve znašajo	Din 732.552.25	
izplačali smo	Din 616.663.25	
dobiti imajo še	Din 112.889.—	
V r e d n o s t s t a v b e		
parcela	Din 90.000.—	
zgradba	Din 732.552.—	(s šolskim invent. vred)
skupaj	Din 822.552.—	

(Nadaljevanje sledi.)